

Förslag till kompensationsområden, Tillägg Naturvärdesinventering, Åmot 1:97 2019-09-26

Fig. 1 Exempel på en restaurerbar del av strandheden och den innanförliggande grönytan, här område 107.

Sammanfattning

I samband med ett tidigare uppdrag om en naturvärdesinventering för området Åmot 1:97 fanns ett behov av att peka ut områden där kompensationsåtgärder kan genomföras. Tre sådana områden har valts ut som särskilt lämpliga. Urvalet av kompensationsområden grundar sig på möjligheten till en positiv utveckling av biologisk mångfald.

Det finns också möjligheter att nyttja sådana områden för flera ändamål som rekreation och/eller översvämningsmarker. Urval och numrering av ytor kommer från den Grönområdesutredning som kommunen tagit fram och beslutat kring i december 2015.

De mest lämpliga ytorna är nr107 tillsammans med det lilla området 224 eller som alternativ område 110 i samverkan med område 224. Det betydligt mindre ytan nr 224 finns med i båda förslagen, området ligger i direkt anslutning till den stora strandheden och kan fungera som spridningsområde för biologisk mångfald. På sikt kan ytorna fungera som ersättningsmark, rekreativstråk, delar kan översvämmas eller ingå i en grön infrastruktur.

Syfte

Syftet har varit att finna områden där restaurering kan stärka biologisk mångfald och andra värden stärks och utvecklas. Kompensationsytorna ska alltså väga upp de områden där påverkan på mångfalden är stor då ett område tas i anspråk för annan markanvändning, se vidare under bakgrund. Åtgärder som stärker sådana värden beskrivs och översiktlig planeras inom respektive område. Urvalet av lämpliga områden utgår från de ytor som tidigare klassificerats (klass 1, 2 och 3) i Grönområdesutredningen (med sitt tillägg) för Laholms kust 2015. Utgångspunkten har varit att hitta delar som kan svara positivt på de åtgärder som vidtas för biologisk mångfald. Ytorna ska även kunna fortsätta att utvecklas som ersättningsmarker i längre tidsperspektiv samt kunna tjäna som översvämningssytor vid extrema regn. De föreslagna ytorna ligger nära eller hänger samman med den yttre kustområdet, NV-klass 1. Spridningen från strandheden till mer nyligen restaurerade marker underlättas då ytorna hänger samman. Vidare finns det på de utvalda ytorna i någon del, värdefulla strukturer/funktioner som är anledningen till att restaureringsåtgärderna. Kompensationsytorna har också ett sammanhang med andra grönområden som i framtiden kan bli viktiga delar av en grön infrastruktur inom Mellbystrand/Skummeslövsstrand. De spelar roll för rekreation inom strandområdet samt utgör ytor som kan ta emot vatten vid mycket hårt regn (översvämningssytor).

Bakgrund

Anledningen till dessa kompensationsförslag är den naturvärdesinventering inom fastigheten Åmot 1:97 vars slutsats är att det inte är möjligt att på samma yta (nr 21) fullt ut kompensera för den förlust som den föreslagna exploateringen skulle innebära.

Naturvårdsverkets handbok "Ekologisk kompensations – En vägledning vid förlust av naturvärden, Handbok 2016:1" behandlar bakgrund och syften med kompensationsåtgärder. Bland annat definieras olika begrepp (sid. 10–11) som även används i denna utredning.

Begreppen är;

"ekologisk kompensations" fullständig eller partiell gottgörelse av skada på naturmiljö som utgör allmänna intressen, såsom arter, naturtyper, ekosystemfunktioner och upplevelsevärden. Gottgörelsen kan ske genom att den som orsakat skada tillför nya värden eller säkerställer befintliga värden som annars skulle riskera att gå förlorade.

"grön infrastruktur" ett strategiskt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturliga och halvnaturliga områden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas så att landskapets biologiska mångfald bevaras och ekosystemtjänster främjas"

"kompensationsåtgärder" åtgärder som vidtas för att kompensera för den förväntade skadan av en verksamhet eller åtgärd, i begreppet inkluderas skydd av område för att kompensera för skada. Kompensationsåtgärder kan exempelvis bestå av ekologisk restaurering, naturvårdsinriktad skötsel, nyskapande av livsmiljöer eller skydd av områden som annars riskerar att exploateras.

”skadelindringshierarkin ett hierarkiskt synsätt där skador i första hand ska undvikas, i andra hand, så långt det är praktiskt möjligt, minimeras och avhjälpas på plats och endast i sista hand kompenseras”.

I handboken framgår även vikten att effekterna blir långsiktiga för de åtgärder som vidtas. Det innebär att området på olika vis säkerställs och åtkomsten på området är säkrad. Sådan långsiktighet och åtkomst kan säkras genom områdesskydd i form av naturreservat, biotopskydd eller naturvårdsavtal. Viktigt är även tillträde för fortlöpande skötsel säkras genom skötselavtal.

Metod

Vad det gäller omfattningen på kompensationsåtgärderna påpekar Naturvårdsverket att ingen nettoförlust ska ske, att funktion är viktigare än areal. De föreslagna kompensationsområdena (107+224 alternativt 110+224) är något större än Åmot 1:97 och bedöms ha goda förutsättningar för rödlistade och typiska arter. Ekologisk funktion och möjligheter till att ingå i en grön infrastruktur har också bedömts. De åtgärder som föreslås (röjning/grävning) ska gynna biologisk mångfald på såväl relativt kort sikt som att stärka områdets biologiska mångfald i ett längre tidsperspektiv. Därför måste det finnas mindre delar av hedstrukturer där typiska arter kan spridas vidare i de föreslagna kompensationsytorna.

Bland de ca 230 klassade områdena i Grönområdesutredningen har ytor med stor restaureringspotential valts ut där möjligheten att restaurera och stärka biologisk mångfald bedöms vara framgångsrik. Åtgärder för att kompensera biologisk mångfald beskrivs övergripande. Samtliga föreslagna ytor har besökts i fält. För områdesnumrering och klassning se Grönområdesutredningen sid. 23–25.

Uppdrag

Utförare

Uppdraget utfördes av MiNA natur, biolog Kill Persson.

Tidpunkt

Fältbesöken utfördes under januari-mars 2018 samt augusti/september 2019.

Karta

Fig. 2 Karta med de föreslagna områdena 107 + 224 samt 110, kartan från Grönområdesutredningen dec. 2015.

Kompensationsområden

Område 110, 1,6 ha, Naturvärdesklass 3 + omr. 224, 0,2 ha Naturvärdesklass 1

Fig.3 Område 110 med ett par värdefulla sandblottor, i bakgrunden syns bergtallsbuskaget.

Beskrivning

Området är en f d sandig åkermark med ett mindre bergtallsbuskage. Ytan används som rasthage och betesmark för hästar. Ett par fina och värdefulla sandblottor finns inom ytan.

Åtgärder

Bergtallsbuskaget avvecklas och stubbar samt rötter grävs bort. Samtidigt skapas ytterligare en sandblotta inom området. Sandblottan kan vara mellan 10–30 m² och ha ett hak (vertikalt skär) riktat mot söder och väster. Inom loppet av 1–3 år kan området fungera som en viktig hedstruktur. Området bör även i framtiden hållas öppet med bete kompletterat med röjningar vid behov.

Hela områden sköts som en slåtteräng för att stärka blomrikedomen och tillhandahålla pollen och nektar för insektslivet. Det avslagna materialet tas bort

från ytan. Ett mycket sent betspåsläpp och varierad betestidpunkt kan efterlikna den slåtterängsliknande skötseln. Vid behov kan insädd av pollen- och nektarproducerande örter ske med lokalt frömaterial.

För det mindre området 224 behövs en röjning av vedväxter framför allt tall och björk. Lämpligast rycks vedväxterna upp med en mindre brandgrävare och i samband med detta kan någon mindre sandblotta skapas.

Sammanhang–grön infrastruktur–andra kvaliteter

Område 110 ingår i ett större sammanhang i nord-sydlig riktning som utgör en viktig del av den gröna infrastrukturen. Ytorna är även viktiga som översvämningssytor. Kontakten med den yttre strandheden är svagare men avståndet till den stora heden är litet <100 m. Området ligger öster om dynamrådet och har ett varmare och mindre blåsig lokalklimat vilket är gynnsamt för blombesökande insekter.

Område 107 + 224, 1,1 ha + 0,2 ha, Naturvärdesklass 2 + 1

Beskrivning

Yttre delen av området har direktkontakt med den stora strandheden (område 105) och det finns en del bukettformade björkar och en del äldre tall inom ytan. En del mindre hedfragment finns mellan träden. Den inre delen öster om Södra Strandvägen är kraftigt igenväxt av tall och björk. Här gränsar området mot andra områden.

Åtgärder

I väster röjs alla yngre stammar bort, endast vissa äldre träd sparas men ställs så att öppna hedartade gläntor skapas. På den inre delen, öster om Södra Strandvägen behövs mer omfattande röjningsåtgärder för att öppna den nordligaste delen som gränsar mot yta nr 104. Inom loppet av 1–3 år kan området fungera som en viktig hedstruktur.

Fig. 4 principskiss över sandblotta

För det mindre området 224 behövs en röjning av vedväxter framför allt tall och björk. Lämpligast rycks vedväxterna upp med en mindre brandgrävare och i samband med detta kan någon mindre sandblotta skapas.

Sammanhang–grön infrastruktur–andra kvaliteter

Yta nr 107 gränsar mot ett nordligt stråk, 104, 103. Öster om Kustvägen ligger naturreservatet Skummeslöv norra som är ett större sammanhängande skogsområde med högsta rekreativklass. Även från översvämningssynpunkt har de sammanhängande områdena högsta klass. Området ligger öster om dynamområdet och har ett varmare och mindre blåsig lokalklimat vilket är gynnsamt för blombesökande insekter.

Fig. 5 Område 107 mot väster, enskilda äldre tallar och björkar sparas

Fig. 6 På område 224 finns en del lägre buskar och en rugge med vresros.

Slutsatser

De föreslagna ytorna (107+224 samt 110+224) bedöms som möjliga att restaurera så att biologisk mångfald, ekologisk funktion och grön infrastruktur förstärks. Möjligheten till förfogande av ytorna har i detta läge inte utretts. Inte heller är någon värdering mellan ytorna gjord.

Källor

Grönområdesutredning för Laholms kommun, Antagen av kommunalfullmäktige 2015-12-15. + Tillägg.

Naturvärdesinventering Åmot 1:97 m fl., Laholms kommun.

Förslags till kompensationsråden 20180329, Laholms kommun

Ekologisk kompensation, handbok 2016:1, Naturvårdsverket.